

fadhers Pethers oc mins fadhers brodhors Mathissa døødh tha · dømpde mic Magnus j Hiep-
 stadhom¹ som lagman war a drozet Knwtz weghna thet iac sculde weria² thet godz j Gødh-
 5 stadhom som ær en attundadeel minna æn en attung som the fornempdo min fadher oc
 fadherbrodher køpte for fyritighi march oc hundradha aff Holmstene Dyeken therra syzlunga
 hwilket godz iac wardhe medh³-threm tolfftom³; ii Hielmasæter ær thet stækt⁴ vtan en halff
 attunger j ænginne aff thøm delinom · alt ælleghes⁵ badhe j wato oc thørrø j schoghom j
 10 øghiom oc fiskewatnom oc allom thæs tillaghom wardho the os brødhrom oc fadhers-
 brødhers barnom til fædherne æpter thý som laghmannen edhen stawadhe oc hæredhz-
 høfdhingen ahørdhe · oc aldrich ængin thær moot saghdhe. Datum in Wadzstenom anno
 Domini Mccclx[xxi], feria sexta proxima ante dominicam Oculi, sub meo proprio sigillo ·

Sigill och sigillremsa saknas.

7 stækt] *Bokstaven æ efter rättelse från e.* 8 alt] *Härefter radutfyllande tecken.* 11 saghdhe] *sagh · dhe utan avstavnings-tecken vid radskifte.* 12 Mccclxxxi] *Slutet av ordet (ca 3 tecken) svärläst p.g.a. fläck eller rasur. Se vidare kommentaren.*

¹ *Jäppestad i Vårdsbergs socken.* ² *Jfr Söderwall: väria 3 'med edgång värja, med ed betyga (ngns oskuld el. orättmätig-
 heten af en anklagelse), fria'.* ³⁻³ *Se kommentar ovan.* ⁴ *Söderwall: stäckia 'förkorta'.* ⁵ *D.v.s. 'eljest, annars', se Söderwall: älläghis.*

10349

1381 mars 15

Nyköping

Staffan Stangenberg säljer i öppet brev till ärlig och välboren man Bo Jonsson, drots i Sverige, och dennes arvingar hela sin ägolott, både den lilla och den stora delen, i Herrborum i Skällviks (nu S:t Anna) socken i Hammarkinds härad i Linköpings biskopsdöme. Egendomen säljs så som den erhållits av nu framlidne Bengt Larsson. Därpå hade den sålts till kung Magnus, vilken sedermera överlätit den till hertig Bengt (Algots-son) för 120 mark i svenska penningar, i så gott mynt att 6 mark gäller för 1 lödig. Utfärdaren erkänner sig till fullo ha uppburit beloppet, kvitterar Bo Jonsson och dennes arvingar härför och förklarar sig därmed nöjd. Staffan Stangenberg avhänder sig och sina arvingar ägolotten i Herrborum med alla tillagor och överlåter dem med full dispositionsrätt till Bo Jonsson och hans arvingar, utan att några ytterligare anspråk kommer att ställas i fråga om dessa 120 mark i svenska penningar. Om jorden eller någon del därav enligt landslagen eller annan rätt hindras för Bo Jonsson eller hans arvingar, förbinder sig utfärdaren att inom sex veckor ersätta honom eller hans arvingar med annat likvärdigt gods i lika gott läge. Utfärdaren ger häradshövdingen i det härad där egendomen är belägen fullmakt att fastfara den lagenligt på tinget som om han själv var närvarande. Utfärdaren Staffan Stangenberg med arvingar lovar Bo Jonsson och dennes arvingar att hålla alla delar av det ovanstående.

Utfärdaren ber de närvarande männen riddarna Birger Ulfsson och Anund Jonsson, samt ärkedjåknen i Uppsala Karl Håkansson och Karl Knutsson att besegla brevet tillsammans med honom själv.

Orig. på perg. (24,8 x 25,1 cm, uppveck 2,3 cm; 31 rader), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11860.

Regest: RPB nr 1566.

Om Staffan (Nilsson) Stangenberg se S. Kraft, *Linköpings historia 1* (2:a uppl. 1975), s. 212–213, och G. Tagesson, *Biskop och stad – aspekter av urbanisering och sociala rum i medeltidens Linköping* (2002), s. 404.

Om sigillanterna se för riddarna Birger Ulfsson (Ulvåsaätten) och Anund Jonsson (Lejonansikte) SRM med vidare hänvisningar; för ärkedjåken i Uppsala Karl Håkansson B. Hedberg, Uppsala stifts herdaminne IV:2 (2014), s. 127 f.; för Karl Knutsson (sparre) kommentar till DS nr 10450.

Bo Jonsson hade redan 1359 18/11 erhållit jord i bland annat Herrborum av kung Magnus för en skuld som hertig Bengt Algotsson hade (se DS nr 6153 med kommentar). Hertig Bengts brorsdotter, Ingegärd Knutsdotter, donerar 1375 26/3 sin jordlott i Herrborum som ingift vid sitt inträde i Vadstena kloster (DS nr 8748) och 1383 3/3 skiftar Vadstena kloster 'så mycket som hertig Bengt ägde i Herrborum' med Bo Jonsson (SDHK nr 12365); jämför S. Engström, Bo Jonsson I (1935), s. 57.

Alla · the mæn thetta breff se ælla hœra helsar jac Staphan Staginbergh · ewerthelika
medb warom Herra · Kænnis jac oppinbarlika *medb* thæsso mino nærwarenda opno brefue ·
 sua fore æpterkomandom · som nærwarendom · mic *medb* wilia oc beradhno modhe salt hafua
 · oc til ewerthelika ægho vplatit erlikom oc wælbomnom manne Bo Jonssony drozsta j Swerike 5
 oc hans arfuom · allan min ægholut j Hærborwm · j Skællawika sokn · j Hamarkindahæredh j
 Lyncopungs biscopsdøme litlan oc storan · ængo vndan takno suasom jak thæn · ægholwtin
 fik af Bændict Lafrintzson · Gudh · hans syæl hafwý · / oc jac han sithan · salde ·
 mæghtughom första konung Magnuse / oc fornempde konug Magnus · han sithan loot
 hertugh Bæinte · Gudh thera syæl · hafwý / fore tyugho marker oc hundratha marker swenska
 pænninga · swa got · mynt at siex marker gœra ena lœthugha · mark · huilka pænninga summo 10
 jac · fullelika · oc gantzlika · vpburit hafuer aff them samma Bo Jonsson · sua at mic allaledhis
 wæl nøgher. Thý later jac thæn fornempda · Bo Jonsson · oc hans arfua · fore alle ytermere ·
 maning krafuo ælla tiltalan vm thæssa forscripno pænninga summo · tyugho marker oc
 hundratha marker · swenska pænninga · sua got mynt før scriuat ær lithogha løsa · oc alla-
 ledhis quitta · fore mic oc minom arfuom / oc fore huarior · manne · a myna wæghna · æpter 15
 thænna dagh · vidher sannind vtan alt arght · Huilkin forscripna ægholut · j Hærborwm ·
medb hws jordh · akrom oc ængiom · scoghom oc fiskewatnom quærnom oc quærnastadhom,
 tompntom oc tompstastadhom · thorpom oc thorpastadhom · oc allom androm tillaghom
 jnnan gardha oc vtan nær oc fiærran · jnnan wato / oc thorro · næmpndo oc onempndo ængo
 vndan takno · som thessom ægholwt · af alder tilhœrt hafuer oc nw tilhœra kan · jak afhænder 20
 mic · oc minom arfuom · oc tileynar jac han oc hemol gœr them fornempda Bo Jonsson oc
 hans arfuom til ewerthelika ægho / sua at han *medb* sinom arfuom / ma thænna forscripna
 ægholwt styra oc radha wænda · oc sælia · skipta oc gifua · oc allom lundom · skipa som
 honom ælla them nyttast oc betzst synis · ohindradhan oc oqualdan af mic ok minom arfuom
 · oc af huarior manne a myna wæghna · æpter thænna dagh / Ware thet oc sua · at them 25
 fornempda · Bo Jonssony ælla hans arfuom kunne thænne forscripne ægholwtin · ælla nokot af
 honom afga *medb* landzlaghom domom ælla ræt huilkaledhis thet helzt tympnde / sua at jac ·
 ælla myna arfua / honom ælla hans arfuom gatom thæn ægholwtin ey hemolan giort som
 Gudh · forbyudhe / tha tilbinder jac mic oc myna · arfua · / them fornempda Bo Jonssony ælla
 hans arfuom · annat sua got godz · jgen gifua · jnnan siex vikor · æpter thet · honom ælla 30
 them thæn ægholutin afgangin ware · ther honom ælla them thet læghelika ligger · vidher
 sannind vtan alt arght. Oc gifuer jac hæradzhœfthinganom j thy · hæradhe / thænne ægholotin
 ligger fulla maght oc wald · *medb* thæsso brefue · them fornempda Bo Jonsson · ælla hans
 wisso vmbudhij · thænna ægholotin · fastfara · *medb* fastom oc allom skælom til ewerthelika
 ægho · æpter thy lagh til · sighia / huilkin tyma han ther fast a bedhis · lika viss jak syælfuer 35

nær stadder ware. Alla thæssa forscripna articulos oc huarn thera · sunderlika vm sik lofuar jac fornempde Staphan Stanginbergh medh minom arfuom them · fornempda Bo Jonsson oc hans · arfuom · fasta · oc stathugha at halda · vtan alt arght. Til · huilkins breffs mere wisso oc bewaring mit jncighle ær hær fore hænght / Oc til vitnisbyrdh · hauer · jac bedz · erlika
 40 manna · jncighle · fore thetta breff · suasom · herra Birghe Vlfsons · · oc herra Anud Jonssons riddara · herra Karls Haquonsons · ærkedyekns · j Vpsalom · / oc Karls Knutzsons huilke ower thæssø køpp waro · Datum · Nycopie · Anno Dominj Mccclxxxprimo · feria sexta · proxima · post dominicam Reminiscere in testimonium premissorum.

På baksidan: Skællavika ssokn j Hamarhæreth
 45 Skællavýka sokn

Sigill: nr 1–4 endast sigillremsor; nr 5 runt av ofärgat vax, diameter 3,0 cm, vapenbild och omskrift utplånade.

Text på sigillremsa nr 1: Stanginbergh; nr 2: dominj B[...]; nr 3: dominj Anundj; nr 4: dominj
 50 Karolj; nr 5: Karolj Knutzsson.

40 Anud] *Så ms för väntat* Anund. 49 Stanginbergh] *Svårläst p.g.a. slitage.*

10350

1381 mars 21

(Lübeck)

Anteckning om att Herman Pekelsson, som nu är vid myndig ålder, vid boken intygat att han av sin släkting Johan Wartberch har mottagit allt som denne förvarade för hans räkning och kvitterat honom för detta med tacksamhet.

Notis – under sidrubriken "Anno Domini M^occc^o lxxxj^o Benedicti" – i Niederstadtbuch 1363–1399, pag 454 (nr 4), Archiv der Hansestadt Lübeck.

SDHK nr 11646.

Tryckt: U. Simon (ed.), Das Lübecker Niederstadtbuch (2006), s. 468–469.

Herman Pekelsson, som av namnet att döma kan vara svensk, har inte kunnat återfinnas i andra källor.

Sciendum, quod *Hermannus* Pekelsson iam perfecte etatis presens juxta hunc librum recognouit se · a · *Johanne* Wartberg consanguineo suo recep[*i*]sse et omnino subleuasse omnia et singula, que habebat ex parte sui, dimisitque eum ab impetitione penitus cum regraciarum accionibus quitum et solutum.

2 Wartberg] *Härefter* et *Simon*. | recepisse] *Så Simon*; recepesse *ms*. 4 regraciarum] *gratarum* *Simon*.